

Lekmannarevisorn
i Arvidsjaurhem AB,
Arvidsjaur kommun

KOMMUNSTYRELSEN

Inkom: 2020-05-11

Dnr 00132/2020-007

2020-04-17

Till årsstämman i Arvidsjaurhem AB
organisationsnummer 556396-2405

Till fullmäktige i Arvidsjaur kommun

Granskningsrapport för år 2019

Jag, av fullmäktige i Arvidsjaur kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Arvidsjaurhem AB:s verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av årsstämman fastställda ägardirektiv.

Jag har översiktligt granskat följsamheten till ägarens styrande dokument och om bolagets verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

I min översiktliga granskning av bolagets verksamhet har det inte framkommit några väsentliga brister i styrelsens styrning, måluppfyllelse och kontroll av verksamhet respektive ekonomi. Jag bedömer att verksamheten i stort bedrivs på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Jag bedömer bolagets interna kontroll i stort som tillräcklig.

Jag åberopar bifogad redogörelse.

Arvidsjaur 2020-04-17

signerad via mail 2020-04-21 kl. 13.23

Anna Nilsson

Lekmannarevisor

Bilaga:

Granskningsredogörelse, Grundläggande granskning 2019 Arvidsjaurhem AB

Arvidsjaurhem AB

Grundläggande granskning 2019

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund och syfte.....	3
2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning.....	3
2.3. Revisionskriterier.....	3
2.4. Genomförande	4
3. Kommunens styrmodell.....	5
4. Granskningsresultat	6
4.1. Bolagets styrning av verksamhet och ekonomi.....	6
4.2. Bolagets uppföljning av verksamhet och ekonomi	7
4.3. Bolagets arbete med intern kontroll	8
5. Sammanfattande bedömning	9
Bilaga 1: Källförteckning	11

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av lekmannarevisorn i Arvidsjaurhem AB översiktligt granskat styrelsen i syfte att bedöma måluppfyllelsen samt om styrelsen har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

I vår översiktliga granskning av bolagets verksamhet har det inte framkommit några väsentliga brister i styrelsens styrning, måluppfyllelse och kontroll av verksamhet respektive ekonomi.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer se avsnitt 5.

2. Inledning

2.1. Bakgrund och syfte

Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de lekmanarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2–6 §§, även verksamheten i de juridiska personerna.

Lekmanarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap. 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen skall utgå från god revisionsred. Enligt God revisionsred 2018 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- ▶ Granskning av måluppfyllelse.
- ▶ Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2019.

2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?
- ▶ Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?
- ▶ När styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?

Granskningen avser Arvidsjaurhem AB. I tid avgränsas granskningen huvudsakligen till verksamhetsår 2019.

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Aktiebolagslagen
- ▶ God revisionsred 2018
- ▶ Relevanta kommunspezifika styrdokument tex;

- ▶ Bolagsordning för respektive bolag
- ▶ Ägardirektiv för respektive bolag
- ▶ Kommunfullmäktiges reglemente för intern kontroll
- ▶ Regler för verksamhets- och ekonomistyrning

2.4. Genomförande

Granskningen har genomförts genom dokumentgranskning (protokoll samt tillhörande handlingar) samt kompletterande intervjuer.

3. Kommunens styrmodell

Kommunfullmäktige har fastställt den nuvarande styrmodellen i "Reglemente för verksamhets/ekonomistyrning" under år 2017. Styrmodellen ger en yttre ram för styrningen som gäller för styrelser, nämnder och bolag i Arvidsjaur kommunkoncern. Inom denna ram fastställer respektive styrelse och nämnder egna regler för styrning och uppföljning av mål och resurser.

Det praktiska målarbetet för bolagen enligt styrmodellen kan delas in i 3 nivåer:

- ▶ *Nivå 1:* Kommunfullmäktige antar övergripande mål som gäller hela kommunkoncernen. De övergripande målen gäller för mandatperioden med ett års förskjutning.
- ▶ *Nivå 2:* Varje övergripande mål ska brytas ned till 3–6 mål för den egna styrelsen. Styrelsens mål följs upp av fullmäktige.
- ▶ *Nivå 3:* Styrelsens mål ska i sin tur brytas ned till verksamhetsnära aktiviteter som ansvarig styrelse följer upp. Hur aktiviteterna ska tas fram bestämmer styrelsen i samarbete med den egna förvaltningsorganisationen. Varje aktivitet ska ha en fastställd indikator som mäter och kan ge svar på om aktiviteten utförts och till vilken grad respektive mål uppnåtts. Målformuleringar med aktiviteter sammanställs i Mål- och resursplan.

Bolagsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges övergripande mål, fastställd budgetram och lagstiftning. Bolagen ska rapportera sin uppföljning av ekonomi och mål i en delårsrapport för perioden januari – augusti samt i årsredovisningen. Efter andra tertialet ska Arvidsjaur Kommunföretag AB (AKAB) lämna en delårsrapport för AKAB och dess dotterbolag.

För att säkerställa att styrelsen arbetar efter fullmäktiges mål och inriktningar på ett ändamålsenligt sätt har fullmäktige år 2015 fastställt "Reglemente för intern kontroll". Vidare ska reglementet säkerställa en tillförlitlig rapportering av verksamhet och ekonomi.

Enligt reglementet har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för att det ska finnas en god intern kontroll. De ska säkerställa att det finns en organisation för intern kontroll i kommunen. Bolagsstyrelsen ska varje år anta en internkontrollplan för säkring av bolagets ledning och styrning. En skriftlig risk- och väsentlighetsanalys ska ligga till grund för internkontrollplanen.

Internkontrollplanen bör enligt reglementet minst innehålla:

- ▶ Genomförd riskbedömning
- ▶ Valda kontrollmål
- ▶ Vem som ansvarar för att utföra uppföljning och rapportering
- ▶ Till vem uppföljningen ska rapporteras
- ▶ När rapportering ska ske

Resultatet från internkontrollplanen ska rapporteras till kommunstyrelsen och kommunrevisorerna i samband med delårsrapporten respektive årsredovisningen. Kommunstyrelsen upprättar efter årets slut en sammanfattande rapport av nämndernas/styrelse uppföljning av intern kontroll. Bolagsstyrelsens ansvar preciseras ytterligare i bolagets ägardirektiv.

4. Granskningsresultat

4.1. Bolagets styrning av verksamhet och ekonomi

4.1.1. Iakttagelser

Styrning av verksamheten

Bolagsstyrelsen har brutit ned Fullmäktiges övergripande mål till bolagsmål för perioden 2016 – 2019 och fastställt ett styrkort i december 2015. Styrkortet innehåller övergripande mål som utgår från respektive fullmäktigemål. De övergripande målen har sedan brutits ned i totalt 10 delmål, enligt följande:

- ▶ Aktivt arbeta för nöjda kunder.
 - ▶ Öka andelen nöjda kunder med 3%.
 - ▶ Öppen och bra kunddialog – ett öppet hus per år.
 - ▶ Öka kundnöjdheten avseende ärendehantering.
- ▶ A-hem skall verka för en långsiktig hållbar utveckling och tillväxt.
 - ▶ A-hem ska minska den totala energianvändningen med 3 % under perioden.
 - ▶ Nyinflyttade som fått anställning i Arvidsjaur prioriteras i bostadskön.
- ▶ A-hem skall aktivt verka för att vara en attraktiv arbetsgivare.
 - ▶ All personal skall ha medarbetarsamtal en gång per år.
 - ▶ Dokumenterade APT genomförs 8 gånger per år.
 - ▶ Årlig skydds rond genomförs.
 - ▶ Företagshälsovård med årlig uppföljning för alla medarbetare.
 - ▶ Inga arbetsrelaterade sjukskrivningar.

Utöver målen som styrelsen har antagit utifrån fullmäktiges övergripande mål så ska styrelsen arbeta efter verksamhetsmålen i ägardirektiven:

- ▶ Bolaget ska vara en aktiv aktör på bostadsmarknaden, äga och förvalta fastighetsbeståndet samt medverka till att målen i kommunens bostadsförsörjningsprogram uppfylls.
- ▶ Bolaget skall verka för ett attraktivt och tryggt boende där bolaget tillhandahåller bostäder.
- ▶ Bolaget ska sträva efter att tillhandahålla bostäder till nya medborgare i kommunen.
- ▶ Bolagets verksamhet skall i alla delar bygga på en miljömässigt hållbar utveckling.

Styrelsen antog 2019-09-19 en affärsplan i enlighet med ägardirektiven. Som bilaga i affärsplan ligger styrkort för perioden 2016-2019. Vi noterar att alla verksamhetsmål inte är likadana som tidigare beslutade. Till exempel har delmål om att minska den totala energianvändningen under perioden med 3% ändrats till att Arvidsjaurhem ska delta i Sveriges Allmännyttas Klimatinitiativ. Vidare innehåller affärsplanen en övergripande beskrivning bolaget, marknadsanalys, SWOT-analys och en handlingsplan med olika aktiviteter som ska utföras.

Vid samma sammanträde antog styrelsen en mål- och resursplan, enligt kommunens reglemente för verksamhets/ekonomistyrning, innehållande samma verksamhetsmål som antagen affärsplan.

Styrning av ekonomin

Moderbolaget AKAB har 2017-01-16 fastställt ekonomiska mål för Arvidsjaurhem AB. Målen återfinns i Arvidsjaurhem AB antagna affärsplan. Målen är följande:

- ▶ **Avkastningskrav:** Direktavkastning på totalt kapital (marknadsvärdet) ska vara minst 6%.
- ▶ **Soliditet:** Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i % av balansomslutning ska vara minst 20%.

Styrelsen har fastställt internbudget för 2019 (2018-12-13). Budgeten innehåller en resultaträkning med ett budgeterat resultat på 8 962 tkr före bokslutsdispositioner och skatt. Budgeten innehåller även investeringar och planerat underhåll på totalt 8 650 tkr.

4.1.2. Bedömning

Vi bedömer att styrelsen i allt väsentligt har säkerställt en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi.

Styrelsen har antagit egna mål utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål för kommunen i enlighet med reglemente för verksamhet/ekonomistyrning. Styrelsen har i september 2019 antagit mål- och resursplan i enlighet med reglemente för verksamhet/ekonomistyrning samt affärsplan enligt ägardirektiven. Dock har vissa av målen blivit omformulerade jämfört med tidigare beslutade mål för perioden 2016-2019. Vidare har styrelsen antagit en internbudget inför verksamhetsåret enligt reglemente.

4.2. Bolagets uppföljning av verksamhet och ekonomi

4.2.1. Iakttagelser

Uppföljning av verksamhet

Enligt arbetsordning (reviderad av styrelsen 2018-06-12) ska VD-rapport vid samtliga tillfällen innehålla uppföljning av måluppfyllelse. Vid sammanträde i mars 2019 beslutade styrelsen att måluppfyllelsen endast ska redovisas i samband med delårsrapport och årsbokslut. Vi kan inte se att arbetsordningen har uppdaterats med anledning av beslutet.

Vid styrelsesammanträde i september har måluppfyllelsen utifrån fullmäktiges övergripande mål rapporterats. Samtliga mål prognostiseras vid tillfället att uppnås.

I delårsredovisningen 2019 följs målen för verksamheten i ägardirektiven upp. Styrelsen tolkar att samtliga mål är uppfyllda.

I årsredovisningen 2019 framgår den slutliga måluppfyllelsen av verksamhetsmålen i ägardirektiven samt målen utifrån fullmäktiges övergripande mål. Samtliga mål i ägardirektiven bedömer styrelsen som uppfyllda och motiverar detta i årsredovisningen. Styrelsen bedömer även att samtliga antagna delmål utifrån fullmäktiges övergripande mål är uppfyllda. Vid uppföljningen redovisas däremot inte nyckeltalen för alla målen.

Uppföljning av ekonomi

I delårsredovisning t.om. augusti 2019 prognostiseras ett positivt resultat efter finansiella poster på 6 642 tkr. I årsredovisningen 2019 framgår att årets resultat blev 4 950 tkr.

De ekonomiska målen från AKAB bedömer styrelsen som till stor del uppfyllda. Se utfall nedan:

- ▶ *Direktavkastning*: 5,8% (mål på 6%).
- ▶ *Soliditet*: 24% (mål på 20%).

4.2.2. Bedömning

Vi bedömer styrelsens måluppfyllelse av verksamhet och ekonomi som god.

Bedömningen grundas på att styrelsen själv bedömt att målen är uppfyllda och motiverat respektive mål. Vi kan inte hitta något som tyder på det motsatta. Däremot redovisas inte nyckeltal för alla mål vilket skulle visa den faktiska måluppfyllelsen på ett tydligare sätt. Styrelsen missar kravet på direktavkastning med 0,2 procentenheter.

4.3. Bolagets arbete med intern kontroll

4.3.1. Iakttagelser

Styrelsen har i september 2019 antagit en internkontrollplan. Enligt antagen internkontrollplan ska styrelsen under år 2019 följa upp.

- ▶ Hur LOU och interna regler efterlevs.
- ▶ Hur leverantörer efterlever och fakturerar enligt ingångna avtal.
- ▶ Särskild uppföljning av avtalen för grönyteskötsel och snöröjning.

Valda kontroller utgår från en riskbedömning där riskerna graderas 1-9 beroende på hur väsentliga de är. Riskerna beskrivs däremot inte i någon större omfattning. Till exempel är en risk "Ekonomiska oegentligheter", det beskrivs inte vilken typ.

Av intervjuer framgår att VD i samband med styrelsens möte i mars 2020 kommer att redovisa en uppföljning av intern kontroll 2019. Kontroller har utförts under året, b.la. har stickprov tagits av fakturor över 70 000 kr. Vissa avvikelser i form av felaktiga belopp och formaliafel har upptäckts. Utifrån avvikelser kommer VD att föreslå styrelsen åtgärder.

4.3.2. Bedömning

Vi bedömer att styrelsen i stort har en tillräcklig kontroll av verksamhet och ekonomi.

Styrelsen har antagit en internkontrollplan under året. För att göra en korrekt riskbedömning och bestämma tillhörande kontroller bör riskerna vara specifika. Till exempel kan risken för olika ekonomiska oegentligheter skilja sig och även vilken kontroll som ska genomföras. Risken för förskingring respektive mutor är separata risker även om de båda är ekonomiska oegentligheter. I övrigt innehåller internkontrollplanen i stort de delar som specificeras i reglemente för intern kontroll och uppföljning och åtgärdsförslag är planerade.

5. Sammanfattande bedömning

I vår översiktliga granskning av bolagets verksamhet har det inte framkommit några väsentliga brister i styrelsens styrning, måluppfyllelse och kontroll av verksamhet respektive ekonomi.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning
Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen i allt väsentligt har säkerställt en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi.</p> <p>Styrelsen har antagit egna mål utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål för kommunen i enlighet med reglemente för verksamhet/ekonomistyrning. Styrelsen har i september 2019 antagit mål- och resursplan i enlighet med reglemente för verksamhet/ekonomistyrning samt affärsplan enligt ägardirektiven. Dock har vissa av målen blivit omformulerade jämfört med tidigare beslutade mål för perioden 2016-2019. Vidare har styrelsen antagit en budget inför verksamhetsåret enligt reglemente.</p>
Når styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer styrelsens måluppfyllelse av verksamhet och ekonomi som god.</p> <p>Bedömningen grundas på att styrelsen själv bedömt att målen är uppfyllda och motiverat respektive mål. Vi kan inte hitta något som tyder på det motsatta. Däremot redovisas inte nyckeltal för alla mål som skulle visa den faktiska måluppfyllelsen på ett tydligare vis. Styrelsen missar kravet på direktavkastning med 0,2 procentenheter.</p>
Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen i stort har en tillräcklig kontroll av verksamhet och ekonomi.</p> <p>Styrelsen har under året till stor del fått uppföljning av verksamhet och ekonomi enligt beslutade riktlinjer. Vidare har styrelsen antagit en internkontrollplan. För att göra en korrekt riskbedömning och bestämma tillhörande kontroller bör riskerna vara specifika. Till exempel kan risken för olika ekonomiska oegentligheter skilja sig och även vilken kontroll som ska genomföras. Risken för förskingring respektive mutor är separata risker även om de båda är ekonomiska oegentligheter. I övrigt innehåller internkontrollplanen i stort de delar som specificeras i reglemente för intern kontroll och uppföljning och åtgärdsförslag har planerats.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi styrelsen för Arvidsjaurhem AB att:

- ▶ På ett tydligare vis specificera risker och kontroller i internkontrollplanen.
- ▶ Anta mätbara indikatorer för samtliga mål för att kunna mäta den faktiska måluppfyllelsen.
- ▶ Säkerställ att arbetsordning uppdateras och att mål i de olika styrdokumenterna är likadana.

Skellefteå den 5 mars 2020

David Larsson
Revisionskonsult, EY

Linda Marklund
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Bilaga 1: Källförteckning

Dokument:

- ▶ Reglemente för verksamhets- och ekonomistyrning (antaget av fullmäktige §177, 2015-11-24)
- ▶ Arvidsjaur kommun, Mål- och resursplan 2019–2021
- ▶ Reglemente för intern kontroll
- ▶ Styrelseprotokoll Arvidsjaurhem AB 2015-2020.
- ▶ Arvidsjaurhem AB, Mål och resursplan 2019-2021 (antagen §258, 2019-09-19)
- ▶ Arvidsjaurhem AB Arbetsordning (reviderad §191, 2018-06-12)
- ▶ Arvidsjaurhem AB Affärsplan, (antagen §258, 2019-09-19)
- ▶ Arvidsjaurhem AB Bolagsordning (antagen av fullmäktige 29§, 2017-02-28).
- ▶ Arvidsjaurhem internkontrollplan 2019 (antagen §258, 2019-09-19)
- ▶ Uppföljning av intern kontroll 2019 (VD-rapport)
- ▶ Arvidsjaurhem AB årsredovisning 2019
- ▶ Budget för 2019 (antagen §214, 2018-12-13).
- ▶ Arvidsjaurhem AB VD-instruktion (reviderad §191, 2018-06-12)